

mint

DO

nyv

ar, német,

ven az

let

ak!

hiresebb

li könyv-

zes ujdón-

aphatók!

„Dante“

avi 50 lei

kell fizet-

pontra cse-

ashatja a

szenczióft

alom leg-

keit

ért.

rtár Cluj,

ókai-u.)

spektust.

ek

40.- lej

36.- "

36.- "

36.- "

21.- "

36.- "

23.- "

ilk:

b.) azok

ok meg-

nyvet a

rtetés-

léltetileg

a kezdő-

tanulsg-

ve 510

1150 Lej
600
620
110

X. évfolyam • 183. szám

1929 Augusztus 15 Csütörtök

* 5689 év Ab 9 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS
Str. Geln. No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

Av hò kilencedikén

Békés eszközökkel, nehéz mezőgazdasági munkával, gyilkos macsarak lecsapolásával, nélkülözéssel szerezzük most vissza Erec Jiszraelt! Kérges kézzel, viszontagságok között. És zsidó bölcseséggel, tudással, a zsidó elmélyülés és a zsidó szellemi alkotások egyre frissebben feltörő akaratainak megnyilvánulásával. És es fizikai erő, szívósság és józanság úm visszahódítják, amit elvesztettünk tízezer és fél évszázaddal ezelőtt.

Visszahódítjuk, mert a népnek hosszú időre tenger fájdalomra, átalakító tanulságokra volt szüksége, hogy Av hò kilencedik napjának igaz értelme lelkenek alkotó elemévé váljon.

Ha megszálladul saját otthonunk lesz, akkor eltérülnek egy midrás szerint, mindazok a böjti napok, amelyek Jerusolajim és az ország pusztulásának emlékére vallási törvénybe iktattak — „szomorúságukat vidámsággá cserélem”, — szól a próféta jóslata — beleértve Tiseo hóav napját, amit az igaz zsidók mindig is meg fognak ünnepelni, komoly, keserű és lelkesítő emlékezésül a zsidó nép legnagyobb napjaira.

Simon bar Giora védte Jeruzsalem felső várát, a Gischalából való Jochanan pedig Antonia várrészét. A besorozt zsidók hiába építettek sáncokat, hiába erőlködtek. Titus zeolósai faltörő kosokkal és hajító gépeikkel szünet nélkül zavarták őket. Éhség mardosta a beleiket és még mindig bíztak a földöntúli erőben, a lelkesedésben és szabadság szerethetben, ami csodákra képes.

Titus egyik római emberét küldötte hozzájuk.

„Csodákat vártok, ostoba hadfiak! Nem gondoljátok, hogy minden ejesett rómaiért a vezér újabb és újabb megforlatást követel? Minél tovább tart ez a harc, annál kevésbé van kilátás arra, hogy szabad elvonulást kapjatok.”

Simon bar Giora visszazent a falak mögül.

„Titus nagyon téved, ha azt hiszi, hogy a nép érdekeit főadjuk a mi egyéni jólétünkért. Mit szólna a nép, ha vezérrel ahagnak a küzdelmet a személyi előnyökért? Nyilván ők is ugyanezt eselkednének és akkor megmaradna-e a zsidóság időtlen-igőkig, ahogy az írva vagyon szent könyveinkben?”

„Miért akarjátok örök népiességteket, — kérdezte Titus emberé — miért nem inkább jöttök át a római nemzetbe? Miért nem imádjátok isteneiteket, miért ne szerenőtek szokásaikat? A római nemzet is örökké élni fog!”

„Csak az a nép él, amelynek emberies törvényei vannak, nem zsarnokias hajlamai! Ti nem fogtok élni, csak addig, amíg nem jön egy nép, aki zsarnokibb nálatoknál. Aztán vége nektek. De mi élni fogunk akkor is, ha letiportok bennünket. Mert a mi törvényünk azt parancsolja: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ezt mondó meg Titusnak, aki azt hírszettel i magáról, hogy elvesztettnek tartja azt a napot, amikor valóban jót nem eselkedett.”

Titus ekkor zsidó embert, Josefus Flavust küldötte a várba szorított zsidókhoz.

„Ha Isten nem akarná a rómaiak uralmát, — kiáltotta feléjük — akkor miért engedte, hogy meghódítsák a világot? Ti ugylátok az örökkévaló nagy Istennél is bölcsőbbek akartok lenni.”

„Nem érdemled meg, hogy válaszoljunk neked, mert néped elfajzott gyermeke vagy. De tudd meg, hogy bennünk él az Isten, aki ide is beengedte a pogányokat, a mi szent földünkre, hogy meggazdálhassuk szentséges trónusa előtt, hogy törvényeieért ontani tudjuk vérünket.”

Es akkor valamit felelni akart, de a zsidók kövekkel hajigálták a rómaiak

bérencét és szidalmakat szórtak feléje.

Igy vagyon ez megírva egy szefárd népkönyvben, hol tiseo hóav előzményeit ismereti a jámbor krónikás.

Ha a tényeket nem is adta vissza teljes hűséggel, de ennek a napnak lelkét, igaz értelmét visszasugározta ez a népkönyv. Ha böjtölünk is, tekintsük ünnepek ezt a napot, — „kóro olaj moéd” — mert olyan a tanulsága, amit nem szabad elfelejteni. Ha elfelejtjük, ha kiesik tiseo hóav napjának értelme belőlünk, már csak névleg lehetünk zsidók. „Visszaszorítani magunkban az önzést, másokra, minden zsidóra és minden emberre gondolni, bátornak lenni, sem esábos szavakra hallgatni, sem erőszakoskodásnak nem engedni.”
Ime, így értette a nép a hosszú és

kevés örömet nyújtó századokon keresztül tiseo hóav napját, Atélni isten szavát és a zsidó szabadság parancsát hosszú, örökkön tartó generációkon — ez tiseo hóav értelme.

Nyugodalmos évek tiseo hóavjában is ennek az eszmének kell hódolni. Mindnyájunknak. Azoknak, akik kint Erec Jiszraélben visszahódítják megint az országot kard nélkül, anélkül, hogy tüzes esóvákat dobnának a faltörő kosokra és a hajító gépekre. Akik a hősi energiákat az ország építésében érvényesítik és azok, akik a diasporából támogatják a tetsvéreket. Akik itthon munkájukban és a Bar Giorák példából meritenek erőt, elszántságot és szent tüzet. Válságos időkben ép úgy, mint a nyugalom éveiben. (sz. i.)

Egy francia hadihajó részeglegénysége fellázadt a nyílt tengeren

A lázadást spanyol segítséggel sikerült leverni

Páris, aug. 14. A Gethari francia hadihajón lázadás tört ki a nyílt tengeren. A részeg matrózok megkísérelték hatalmukba keríteni a hajó irányítását s tisztjeiket halállal fenyegették. A hajót sikerült El Ferrol spanyol kikötő közelébe juttatni, ahol szikratávíró ut-

ján rögtön segítséget kértek a lázadók ellen. Spanyol erősítésekkel a lázadást leverték. A matrózokat bilincsekbe verték és hadbírószág elé állították. A Gethari egyelőre a spanyol kikötőben marad.

A spanyol lapok közlése szerint a francia tengerészeti minisztérium intézkedett abban az irányban, hogy két kísérő hadihajó vegye át a francia hajó irányítását s vezesse vissza a francia vizekre.

A hágal konferencián megkezdték a rajnai kiürítés kérdésének tárgyalását

A német delegátus a fenntartás nélküli kiürítés mellett foglalt állást. Snowden kerüli a francia és belga pénzügyi szakértőket

Hága, aug. 14. A rajnai megszállásban résztvevő hatalmak és Németország delegátusai ma megtartották előre tervbevett megbeszélésüket. Megjelentek a megbeszélésen az angol, belga, francia és német delegátusok s a rajnai kiürítés előfeltételeiről tárgyaltak. A német delegátus azt az elvi álláspontot foglalta el, hogy Németország eleget tett leszerelési kötelezettségének s így joggal követelheti a rajnai kiürítést. Az ellentétes álláspont szerint viszont a rajnai megszállás nemcsak a leggyőzezsnek, hanem a jóvátételi kötelezettségek teljesítésének is záloga s ezért meg kell találni a kiürítés utáni időre a megfelelő garanciákat a német kötelezettség teljesítésére. Ezután a franciák javaslatát tárgyalták az ellenőrző és egyeztető bizottság felállításának kérdésében. A hét végén folytatni fogják ezt a külön értekezletet.

eszmecserét folytattak francia és belga kollégáikkal.

Kiszivárgott hírek szerint a megbeszélések során a három nemzet szakértői a még fel nem osztott feleslegek elosztási kulcsa felett folytattak megbeszéléseket.

A Morningpost tudósítója azt jelenti, hogy a japán delegáció köréből a leghatározottabb formában kijelentették, hogy Japán közelebről jó példát akar mutatni a többi delegációknak s ezért közölni fogják, hogy Japán saját követelésének egy részéről lemond Angliá javára, hogy az áldozathozatalból a többi részes hatalmak is legalább abban az arányban vegyék ki részüket, mint Japán.

Berlin, aug. 14. A sajtó meglepéssel alapítja meg, hogy a hét végéig döntenek Hágában a rajnai kiürítésről. Az ántántállamok újabb követelése azonban ürömiöt vegyit az örömben. A követelt ellenszolgáltatásokat a lapok egyértelműen zsarolásnak minősítik. A lapok követelik, tisztázzák a kérdést, hogy a megszálló csapatok által okozott károkokt ki a felelős. Különösen a szines francia csapatok sok visszaélést követtek el s jelentékeny károkok okoztak, melyek megtérítését a német kormány most egész jogosan követelheti. A szocialista Vorwaerts felteszi azt a kérdést, hogy a volt szövetséges hatalmak követeléseihöz az angol kormány vajjon csatlakozik-e.

Páris, aug. 14. Az Excelsior támadja Briand engedékeny politikáját a németekkel szemben. Nagyon hibáztatja, hogy a francia miniszterelnök Hágában hozzájárult ahhoz, hogy a konferencia elé kerülő anyagot megosszák politikai és pénzügyi bizottság között s e kettő egyezre végezze munkáját. Így teljesen iluzóriussá válnak Briand előfeltételei, melyeket a rajnai kiürítéssel kapcsolatban a németek elébe szabott. Briand nem fogja elérhetni annak a követelésnek teljesítését, hogy a német birodalmi gyűlés változtassa meg a birodalmi bank és a birodalmi államvasut statutumait, hogy ezek összhangba hozhatók legyenek a Joung-tervezettel. Legfeljebb azt a követelést fogják honorálni, hogy a rajnai kiürítés végrehajtása előtt már aláírással ellátva, életbeléptetésre készen fog állani a Joung-tervezet.

London, aug. 14. A Daily Mail közlése szerint a belgák is azon az állásponton vannak a rajnai kiürítés kérdésében, mint az angolok. Belga részről is kijelentették Hágában, hogy ez év végéig az utolsó belga katona is feltétlenül odahagyja a Rajnavidékét.

Ezzel ellentétes Briand álláspontja, aki szeretné, ha a rajnai csapatok elszállítására tavaszig elhúzódna.

Snowden kirándulásáról visszatérve sem kereste az érintkezést a francia pénzügyi szakértőkkel, de a többi angol pénzügyi szakértők tegnap már hosszabb

Ünnepélyes külsőségek között kezdték meg Budapesten a nemzetközi vízipólómérkőzést

Németország 4:3 arányban verte meg a belga csapatot. Magyarország 7:0 eredménnyel győzött a svéd csapat fölött

Budapest, aug. 14. Ma délután négy órai főny közönség előtt a Császárfürdő uszodájában megkezdődtek a nemzetközi vízipólótorna küzdelmei, amelyen a hat legjobb együttes mérkőzik körmérkőzésen az elsőig.

Felnégy órakor a résztvevő nemzetek zászlódszobáiba öltöztetett uszodában megjelent a kormányzó és kísérete s helyet foglaltak a díszpályában. Ott volt a kormányzó felesége, fia, Klebelsberg Kuno gróf, vallás és közoktatásügyi miniszter és az uszócsoport vezetői. A pályát előtől kis asztalkán áll a nagy ezüstserleg, a győztes csapat tiszteletdíja, a Klebelsberg-kupa. A kormányzó pályától jobbra és balra a diplomaták, közéjüli előkebegek fentartott páholyai és köröskörül szintén teli nézőtér.

A felvonulásra kiadott jel után a csapatok országaik betűrendjében vonulnak fel a kormányzó páholy elé Drigny, a Nemzetközi Uszósport szövetség elnöke és az angolok fekete dresszében utának a belgák, majd a franciák világoskékben, a németek sötétkékben, a svéd Arne Borg uszóiágrékorderral az élükön s a sori a vendéglátó magyar csapat zárja be meggyipiros dresszében.

A csapatok elhelyezkednek a páholy előtt s ekkor előlép Drigny elnök s francia nyelvi beszédében méltatja a torna jelentőségét. Homonnan Tivadár dr. országgyűlési képviselő, a Magyar Uszósport szövetség elnöke lép ezután a kormányzó páholy elé s rámutatva arra, hogy a legjobb csapatok versenyzése most az egész világ figyelmét ezekre a napokra Budapestre terelte, felkérte a kormányzót, a hatos vízipólótorna megnyitásának engedélyezésére. A kormányzó francia, német, angol és magyar nyelven annak a rendőrnének ad kifejezést, hogy a résztvevő sportemberek lovagias szelleműl áthatva tudnak megküzdeni a tornán egymással, megadja az engedélyt a Klebelsberg kupa küzdelmeinek megnyitására.

A csapatok ezután újra elvonulnak a kormányzó páholy előtt s ezzel a megnyitási ünnepi külsőségei véget is értek.

Erdemes, hogy a közönség sorában a férfiak legnagyobb többsége a nagy hőszében az új férfidivatnak hódolt s kabát nélkül, ingujjának jelent meg.

A kupaküzdelmeket Németország-Belgium mérkőzése kezdte be, amelyet a németek 4:3 (3:0) arányban megnyertek. A belgák sokkal gyorsabbak voltak győztes ellenfeleiknél s ugy taktikai, mint technikai szempontból különbek voltak a mérkőzésben és a kapu előtt, mint a németek, akik víz alatti faultelásoktól sem riadtak vissza. A belga egyenlítőst csak az idő hiánya akadályozta meg.

A második mérkőzés Magyarország és Svédország válogatottjainak küzdelme volt. A mérkőzést Nussbaum német bíró vezette s a küzdelemből fejfényesen 7:0 (5:0) arányban Magyarország csapata került ki győztesen.

Először a magyar csapat szállott vízbe, majd megjelentek a svédok is. Az első percek változatos játék után gól nélkül telt el. Mindkét fél veszélyes támadásokat vezet, de a labda mellé megy, vagy a kapufa fogja. A svéd kapusnak alkalma volt néhány tüneményes védést bemutatni. Ekkor sorozatos magyar támadások következnek s Keserü II-Keserü

I-akció végre meghozta a magyar csapat első gólját, melyet újrakezdés után alig félperccel Német második magyar gólja követ. Most Arne Borg szerzi meg a labdát s uszik is a magyar kapu feje, de si-

kerül szerelni és a labdát Keserü I. gólabba küldi.

A rendkívül heves iramu mérkőzést a magyar csapat jól bírja. Nagy kavargás van a svéd kapu előtt, de Német lövését a kapus szenzációsan védi. Legszebb összjátékrol a magyar csapat a negyedik gólnál tett tanuagot, amelynél Keserü I.-Vértassy végakcióból utóbbi négyre szaporítja a magyar csapat góljainak számát. Alig néhány másodperccel a féldíj befejezése előtt esik az ötödik gól Keserü I. átadásából Német révén. Szünet közben a csapatok a medencé szélén ülnek és pihennek.

Helycsere után a magyar csapat kerül nappal szembe. A svédok fogják a labdát de kapura lövésük Barta zsákmanya. Németet faultal szerelik s a szabaddobást Keserü II. a szélről iveljen a jobbsarokba ojtja. A hatodik gól után a svéd csapaton már kiütökzik a fáradtság. Több magyar támadás következik s egyben Keserü I. nagy helyzetet tud teremteni magának, áttörve a védelmet, de kapufát lö. A mintaszerű magyar összjáték eredményeképen esik a mérkőzés hetedik és utolsó gólja Vértassy átadásából Keserü II. révén. A féldíj vége felé a magyar csapat lassít s a játék ellanyhul.

Fascista puccsra készültek a focsánii divízió tisztjei

A kormány a napokban hivatalos kommunikét fog kiadni az állítólagos puccstervről

(Bucuresti-Bukarest, aug. 14. Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban közöltük azt a hivatalos kommunikét, amely kategórikusan cáfolta, mintha újabb fascista összeesküvés nyomára jöttek volna a hatóságok. Ugyancsak hivatalosan cáfolták azt a híradást is, hogy létfőn karhatalom szállta meg Bukarestben a minisztériumokat és a köz-

épületeket.

Bukaresti tudósítónk jelentése szerint az újabb puccskeréjtől szóló hírek mégsem nélkülöztek minden alapot. A fővárosban az a hír tartja magát, hogy a focsánii hatodik divízió tisztjei, akik állítólag két hónap óta nem kaptak fizetést, fascista szervezethez tñmörűtek és azt tervezték, hogy a mozgalmat bu-

karesti kollegáikra is kiterjesztik és magukhoz ragadják a hatalmat. A kormány a szervezkedésről még idejében tudomást szerzett. Az illető tiszteteket elhelyezték a parancsnokságoktól és megtiltették a megfelelő ellenintézkedéseket.

Hír szerint a kormány a mai nap folyamán ilyértelmű kommunikét fog kiadni.

Ősszel kerül bíróság elé Barbu Ionescu utlevélpamamája

Az őszi főtárgyaláson ki fog derülni, hogy Barbu Ionescunak vagy Leibovics Mórícnak hívják az extrónörökös barátját

Defektívregénybe illő részleteket tartalmaz a Staicu szendtor és Dospinescu ellenivádirat

(Bucuresti-Bukarest, aug. 14. Az Uj Kelet tud.) A nagy port felvert Barbu Ionescu-ügy első fázisa véget ért. A vizsgálóbíró kaució ellenében szabadlábra helyezte Titu Staicu szenátort és Dospinescu külügyminiszteriiumi tisztviselőt és elkészítette a vádiratot mindkettőjük ellen. A vádirat alapján véve nem tesz egyebet, mint összefoglalja a történeteket és mégis úgy hat, mintha izzalmas defektívregényből kitéptt részleteket olvasnánk.

Barbu Ionescu póre az angol lapokkal

Elmondja a vádirat, hogy a románai származású Barbu Ionescu Londonban telepedett meg az utóbbi időben és perben állott az angol lapokkal, amelyek kétségbe vonták, hogy az ő neve Barbu Ionescu volna és azt állították, hogy Leibovics Mórícnak hívják. Hogy bizonyíthatassa, hogy román és hogy neve Barbu Ionescu, kérte az ilfovi törvényszéket, hogy tanukat hallgasson ki eredetének bizonyítására. Minthogy a tanuvalomások nem voltak elegendők a per megnyeréséhez, úgy gondolta Barbu Ionescu, hogy az utlevél volna az az akta, amely kilitét autentikus erővel bizonyítaná az angol igazságügyi fórumok előtt. A dolog azonban nem volt oly egyszerű, mert a belügyminiszteriium körrendeletét küldött szét az összes prefekturáknak, amelyben megtiltja azt, hogy Barbu Ionescunak utlevélet állítsanak ki. Ionescu erre románai megbízottjához, Titu Staicu szenátorhoz fordult, akitől azt kérte, hogy mindenképpen szerezzen neki egy utlevélet és hozza magával Londonba. Staicu viszont Dospinescu barátjára gondolt, aki a külügyminiszteriium tisztviselője volt.

Dospinescu egy óra alatt megszerzi az utlevélet

Dospinescu egy óra alatt szerzett a

szenátornak egy, az ő személyére szóló utlevélet, amellyel a szenátor Londonba utazott volna. Ezután átadott a szenátor Dospinescunak egy, a bukaresti rendőrprefekturához címzett kérést, melyen B. Ionescu aláírás volt. Ez az aláírás, mint az irászakértők megállapították, a szenátor kezétől származott. Staicu Barbu Ionescu fényképét is átadta Dospinescunak, de ezt nem tudták felhasználni, mert a belügyminiszteriiumnak a prefekturához intézett körlevelében mellékelve volt Barbu Ionescu fényképe is.

Egy pincér fényképét adták át Barbu Ionescu képe helyett

Dospinescu erre trükkhöz folyamodott. Az Elysée Pallace Hotelnek egy Copert Szaniszlau nevű pincért magával vitte egy, a Calea Grivitein lévő fényképszóti műterembe és ott levette, azzal a kifogással, hogy látni szeretné, hogyan dolgozik az illető fényképszó, mértha a felvétel sikerül, úgy önmagának is csináltat tizenkét fényképet. Dospinescu ilymódon szert tett a pincér két fényképre, amelyeket csatolt a B. Ionescu aláírású kérvényhez és azt beterjesztette Miloz bukaresti rendőrigazgatóhoz. A rendőrigazgató azt kérte Dospinescutól, hogy Staicu szenátor igazolja az utlevélkére szemlyazonosságát, minthogy a kérvényhez egyetlen akta sem mellékeltek. Staicu erre kiállított egy nyilatkozatot, amelyben felsorolva az igazi Barbu Ionescu adatait, kijelenti, hogy ez az utlevél kérvényezővel azonos. Dospinescu ehhez a nyilatkozathoz még Staicu aláírásával a következőket fűzte hozzá: „Ismerem B. B. Ionescut és garanciát vállalok érte.”

A ki nem fizetett honorárium

E. kérés alapján Miloz rendőrigazgató

aprobálta a kérést. Az aprobálással kezében Dospinescu bement a rendőrprefektura utlevélosztályába, ahol Valeria Stasec tisztviselőnek lediktálta az utlevél adatait, bemondva Barbu Ionescu nevét és tényleges adatait. Ezek az ismertető jelek természetesen homlok-egyenest ellenkeztek annak a pincérnek fényképével, melyet a rendőrigazgató előtt bemutatott. A kész utlevélet Miloz minden további nélkül aláírta. Az utlevélet ezután Dospinescu elvitte Staicuhoz, majd ketten együtt letépték az utlevélről a pincér fényképét, melyet az igazi Barbu Ionescu fényképével helyettesítettek. Julius 19-én Staicunak zsebében volt a Barbu Ionescu utlevele és csak a parlamenti szesszió bezárását várta, hogy Londonba utazzon. Augusztus elsején, a parlament bezárásának napján, Dospinescu látva, hogy az utlevélért megígért honorárium késik, feljelentette a hamisítást Miloz rendőrigazgatónak. Miloz egy rendőrkomiszárt küldött Staicu szenátorhoz a Continental szállóba, aki eleinte azt állította, hogy az utlevél Targu-juban van. Dospinescu erre szemébe vágta, hogy ez hazugság, mire Staicu elővette az utlevélet, letépte róla a fényképet, majd áadta az utlevélet a szenátornak.

Ami ezután következett, az ismeretes. Az ügyet szeptemberben fogja az ilfovi törvényszék tárgyalni; és ez a tárgyalás előreláthatólag bővelkedni fog szenzációs momentumokban.

Füzdöre, nyaraióhelyekre
utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadóhivattal, hogy az Uj Keletet fönnakadás nélkül küldhessük.

A Matild-viz
egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

Ortodox, 22 éves, irodai munkálatokban és a gabonaszakmában jelentékeny jártassággal bíró szerénygényű fiatalember állást keres. Címe: Timár-u. 9. Gotthereré.

augusztus 15.
nharisnya,
és európai ele-
általános csodá-
ett a
CORONA
szépségben
gban.
kült hazájuk. A
ni agitátor után
ildozte el...
mára keszen volt.
utolsó menekülés
ajára hivatkozott.
t és a nyár egy
szerevélenél újól
Amikor a hajó
Leningrádban,
pelte a „meggyó-
utolsó hazatérés-
és Szahintól az
sz nép rájongója?
aterése, hogy kö-
marast között s
mást Szahin és
ren bizonytalan
villa ablakai és
titkok, mikor tér
evgyitani a na-
ra Maxim Gor-
adifog-
csón
dzsurilából
ége a világ-
n
et Magyaror-
eztek meg Mun-
ut után. Itt a
gy megfigyelés
nkácsi barakol-
sz transzportot
és társával, Sza-
és Antalovszky
ású hadifogolyt
málást és meg-
yabószterrel át-
e. Az egyik fo-
I Sárospatakra
kollegium kert
megdöbbenve
lé emlékművén
névét.
Odahaza senki
Sádort míg vé-
smert rá fiara-
ntalovszky Já-
dül ment haza
el először Mi-
el jelentkezett
ból megtudta,
eve is felkerült
Elzondta meg
Kinában még
toly sinylódik.
Keletben

Beszélgetés Albani Marcelával, a világhírű román filmszínésznővel

(Bucuresti-Bukarest, aug. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukarestben alkotodok... Kigyulnak a hatalmas ivlámpák és öntik magukból a pazar pompájú fénykéveket. Külön élmény ez: Bukarest alkonyatkor... Az elegancia és a bukaresti korzó színes, mesebeillő pazar képe ott hullámszik fel és alá a Victoriein, a királyi park előtt és a gyönyörű Cismigiu virágtengerében... Az Athene Palace halljában pedig ketten beszélgetünk. Marcella Albani és én.

Marcella Albani

Marcella Albani életem közvetlenségével, gesztusok nélkül, kigyuladt szemekkel mesél... Ismerősei közül alig ismerné meg valaki ebben a pillanatban. Nyári felöltője alól román nemzeti ruha kandikál elő: aranyszóttos kötény, népies varrottas ing, kicsi lábán finom sárga bocskor feszül, gyönyörű bokáin pedig ingerlően gyűrűzik fel a bocskorszíj... Van egy göngyöje — mondja — nem szeret interjút adni. Körülbelül két héttel ezelőtt érkezett Romániába híres partnerével, Werner Füttererrel és a jónövű berlini főrendezővel, Bergnerrel hogy az első nagy román filmet eljátsza a főszerepet.

Albani Chaplinre gondol és nem ad interjút

— És azóta, — mondja mosolyogva Marcella Albani, — alig mulik el egy nap, hogy a maga kedves kollégái újból és újból ostrom alá ne vegyének. Tudja, nekem mindig úgy jön, hogy nevessek, amikor jegyzésre készen, noteszkönyvvel a kezükben újságírók lesik minden szavamot. Láttam egyszer Charliet egy szerepében, amikor interjút ad. Hát meg kellett pukkadni... Ez olyan komikus volt, hogy még ma is elrémülve kell visszagondoljak arra, hogy esetleg én épen oly komikus lehetek, mint a kicsi Chaplin. Amikor interjút adok...

Az Athene Palace csarnoka visszhangzik Marcella Albani féktelen jókedvétől. Marcella Albaniat egy percére észbe juttat Charlie Chaplin, a kollégája és egy mulat, hogy egy percére mosolyogva fordulnak felénk a terrasz többi vendégei.

— De tudja mit? Menjünk talán sétálni egyet, — fordul hirtelen felém a világ leglelketelezebb mosolyával.

Igy indultam el ebben a gyönyörű bukaresti alkonyatban Marcella Albaniával véges-végig a bukaresti korzón sétálni. Barna fűrtjeit finom kétkónusú selyem-sál fedi, amelyet élénken lobogtat a nyárestli szellő, az alig 25 esztendő Marcella Albani pedig mesél, mesél kifogyhatatlanul a karrierjéről, művészi múltjáról, szép perspektívákról s a világ legszebb vidékeiről, a Prahova völgyéről...

Az uszó malom

Marcella Albani alig pár órával ezelőtt játszott a moreni lángtengerben, amint mondja életének talán legnagyobb szerepét: Sadoveanának „Uszó malom” című szcenáriumában.

— Az a lőnből, dűbörgő, susterző lángtenger — mondja Marcella Albani — életemnek egyik legnagyobb élménye volt. Az a rettenetes hőség, amely általában ott izzik a levegőben. Az állandóan morajló, remegő föld és alulról, nántha az inferno összes borzalmait felszabadultak volna. Ez igazán borzalmasan, nagyszerűen hatott. Ilyen kullisszák mögött még nem játszottam. Csak vissza tudja adni a film ezt a gyönyörű képet a maga valódi féjelmetségében és akkor olyan sikere lesz, mint amilyent eddig csak igazán nagy képek aráltak.

A sikerek

Befordulunk a Bujevardul Elisabeta széles sosszójára. Bukarestben ma mindenki tudja, hogy Marcella Albani itt tartózkodik. A fővárosi mozgósínházak hatalmas plakátokkal hirdetik a nagy olasz filmdiva filmjeit. Hatalmas transzparenszek mindenfelé Marcella Albani nevét vetítik, a mozik előtt életveszede-

mes tolongás van, mindenki Marcella Albani akarja látni és senki sem sejt, hogy ez a gyönyörű „románca” az oldalamon az épen Marcella Albani.

— Látja kérem, — mondja mosolyogva Albani, — ez a filmszínészek tragédiája. A hétköznapi életben mi ép oly szűke, mándennapi emberek vagyunk, mint az a sok többi száz és százezer, aki aki ma Marcella Albani akarja látni. Azok a nagy, világot meghódító sikerek nálunk véve nem is nekünk hanem a képeknek szólnak. Mi legfeljebb egy párhely csöndes sarkából vesszük tudomásul azt, hogy a kép ismét sikerült.

Marcella Albani Charlie Chaplint és Greta Garbot tartja kortársai közül a legnagyobbakknak. Saját magáról nem szívesen beszél. Annyit árul el, hogy sa-

Erdélyi Béla a gyűjtőfogházban férfiszabó lett

Kiszabadulásáról álmodozik a feleséggyilkos jampec. A fogház ablakából kiláthat arra a temetőre, ahol felesége fekszik

Budapest, augusztus 14. — Félesztendeje már, hogy a budapesti büntető törvényszék Schadt tanácsa életfogytiglani tartó fegyházbüntetésre ítélte Erdélyi Bélát aki huszonhét-féle büncselekményen, ugymint csaláson és más hasonló kriminálisoknál kívül feleségét, Forgács Annát is meggyilkolta. Erdélyi Bélát, akit csak azért nem ítélték halálra, mert a gyilkosságot Ausztriában követte el, ahol pedig halálbüntetés nincsen, az ítélet kimondása után tudvalevőleg a Markó uccai fogházból át szállították a budai gyűjtőfogházba és a volt gerli most ott várja szabadulását.

Erdélyi Béla tényleg még mindig várja szabadulását, még mindig hiszi, hogy hamarosan kiszabadul. Meggyőződése, hogy szabadon bocsátják, mert szerinte nincs bizonyíték arra hogy szerencsétlen feleségét ő gyilkolta volna meg és ábrándozásai közben teljesen megfeledkezik arról, hogy a hitvesgyilkosságon kívül még huszonhét olyan más bűn is terheli a lelkét, amelyekért, a gyilkosságtól eltekintve is, kijár hat-hét esztendő ha nem több.

Erdélyi Béla, az elegáns jampec, az életfogytiglani tartó büntetés kimondása után kénytelen volt levetni finom ruháit és daróclhába kellett öltöznie. Mindig gondosan fésült haját levágták és a gyűjtőfogházban mestárségre fogták. Erdélyi Béla a többszöri párbaj és botrányhős a fogházban férfiszabó lett. A közös műhelyben dolgozik és már odáig jutott a szabómesterség eltanulásában, hogy na-

ját filmvállalata van: az „Albani film”.

Egyedüli vágyam egy gyermek — Hát bizony hosszú volt az ut a római konzervatórium padjából egészen az Albani filmvállalatig — mondja a világhírű filmdiva. De tudja, aki spórolni tud, az ezen a pályán viheti valamire...

És Marcella Albani tud spórolni. Most már csak egy vágya van: egy gyermek. Marcella Albani valóságos extázisba jön, amikor játszó, apró kis gyermekeket lát. És amit Marcella Albani akar, azt ő keresztül is viszi. Augusztus 29-én lesz az esküvője.

Biztoitom, hogy kár volt ily nagyon sietnie, hiszen filmjeivel az egész világot meghódította. De akkor már visszakerestük az Athene Palacehoz. Marcella Albani bucsura nyújtja kezét. Még mielőtt az ajtó bezárulna utánam szól: — Aztán ne árulja el, hogy milyen nyársolgár vagyok, mert az rossz reklám volna a filmjeimnek.

De ezt már az „Albani filmek” tulajdonosa mondta... (h. c.)

gyon jól tud gombokat és gomblyukat varrni. A fogházban jól viselkedik, néha-néha kitör ugyan belőle az „Erdélyi Béla” és jampeceskedik de hát a fogházban hamarosan letörök a fölénykedni akarót. Még mindig kívülről ékezik. Szülei küldenek be neki naponta kosztot és hetenként egyszer meglátogatja édes anyja is.

Nemrégiben, amikor anyja bent volt, így szólt hozzá:

— Meglátod anyuskám, szerdán ki fogok szabadulni és szerda délután már otthon leszek.

Azóta egy pár szerda eltelt, de bizony Erdélyi Béla még mindig a gyűjtőfogház lakója.

A sors iróniája, hogy a gyűjtőfogház épületének abból a traktusából, amelyben Erdélyi Béla várja minden szerdán a szabadulását éppen arra a temetőre nyílik a kijárat, amelyben Erdélyi Béla felesége, szegény Forgács Anna sokszor megbolygatott holtteste pihen.

Erdélyi Béla ma kérte, hogy a gyűjtőfogházból vigyék át a Markó-uccai fogházba, hogy ügyének iratait részletesen tanulmányozhassa. Erdélyi Béla egy naplón dolgozik és reméli, hogy naplóját nagy érdeklődéssel fogja fogadni a közönség. Naplója verseket is ír. Az a szándéka, hogy diszes kiadása könyvben a nyilvánosság elé juttatja. Erdélyi Béla bűnperének jegyzőkönyvei egyébként elkészültek és 150 géppel irt oldalra terjednek. A felebbviteli tárgyalást szeptember elején lesz a táblán.

Nobile tábornok nem akar remete lenni, hanem „dolgozni akar az emberiségért”

Prága, aug. 14. ... Nobile felett pálcát törtek. Ez azonban korántsem jelent a nagy poláris tragédiának elintézését. Ma már nemcsak Bohounek professzor, az expedíció egyetlen cseh tagja veszi védelmébe a tragikus sorsu generálist, hanem komoly német tudományos körök is arra az álláspontra helyezkednek, hogy a katasztrófa oka talán másban s

nemesak Nobile személyében rejlik. Konstruktív hibákat emlegetnek, melyeket a veszedelem idején nem lehetett eliminálni s azt állítják, hogy senki más nem tehetett volna Nobile helyében egyebet mint amit a léghajó kapitánya megtett. Természetesen ennek ellenére megválaszolatlanul marad még mindig az a kérdés, illő volt eltérni, hogy elsőnek

Buziás-gyógyfürdő (Román Nauhelm.)

páratlan szénsavas, radioactív, sós-vasas forrásokkal. Biztos gyógyhatás szerű, elhízásos érelmeszesedéses szív- és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaggyulladás és kimerüléssel idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett ideggyógy (Tabes etc.) esetében a legjobb eredményt. Természetes szénsavas, sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árral. Új, modern uszoda napfényes strandal. Fürdőnyitáshoz május 15-től október 1-ig. Prospektus, felvilágosítás szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T. Fürdőigazgatóság Buziás. (Bánát.)

Értesítés!

Megnyit Bucurestiben, a főváros központjában a „Hotel Venetia”

Str. Pictor Grigorescu 12. szám. A királyi palota mögött — Bejárati a Calea Victoriein.

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel „Venetia-szálloda” vezetősége MOISESCU tulajdonos.

menjsek meg, avagy az utolsó pillanatil ki kellett volna tartania, mint ahogyan az a sülyedő bajó kapitányához illik Most, hogy itt ül előttem, az előkelő hotel halljának sarkában, — de erre a kérdésre nem felel.

— Mi hozta Prágába? — kérdelem. — Üzleti ügyben jöttem — válaszolja. — A sarki utamra vonatkozó könyvem ügyében. A mi, mely nem régen készült el, két részből áll. Az első rész az expedíció történetét öleli fel, míg a második annak tudományos észleleteiről szól.

Beszéd közben egy pillanatra sem tűnik el arcáról a mosoly. Finom mosoly apró fogai fehéren vilámlanak elő a vékony ajkai mögöl. Nem tudok szabadulni aától az érzéstől, hogy ez a vidámság nem természetes, hanem mesterkelt és erőltetett.

Most látom életemben először Nobilet, de mégis az az érzésem, hogy rövid idő alatt nagyon meg kellett öregednie. Haja gyérül és itt-ott ősz szálak vegyülnek a fekete közé. Arisztokratikusan karcsú és finom kezeivel néha idegesen szánt végig rajtuk, ilyenkor eltűnik arcáról a mosoly és öregesen fáradt kifejezést kap a simára borotvált arc.

A beszélgetés nehezen és zökkenővel folyik.

— Mik a tervei, kegyelmes uram? — Elpirul. Sebesen, heves gesztussal mondja.

— Dolgozni fogok. Alkotni akarok. — Milyen irányban? — Nem árulhatom el részletes programot, csak annyit mondhatok, hogy olyan munkát akarok végezni, mely hasznára válhatik az emberiségnek. — Milyen viszonyban van az olasz kormányval.

A kérdés kellemetlenül érinti, ami tünt meg is látszik rajta: — Ne haragudjon, de erre nem válaszolok — feleli.

Tud-e arról, hogy a magyar bajtós és a magyar közönség milyen feltűző gondolat kíséretét figyelemmel az Itáia utját.

— Eger, tudok róla. Kimondhatatlanul jólesett az a szeretet, amelynek jeleivel elhalmozottak. Felejtethetetlen élmény volt számomra a Magyarország fölött való repülés, amikor a magyar közönség ovációi között tettük meg utunkat. „Ejjen Itália” — kiáltották föl hozzánk s mi em állhattuk meg, hogy válaszképpen azt ne feleljük: „Ejviva Ungaria!” Ha jól emlékszem, az Sopron fölött történt.

Ismét egy merész kérdést kockáztatok meg:

— Mi igaz abból a hírből, mely bejárta a világsajtót, hogy a hegyek közé akar visszavonulni és remete akar lenni?

— Rossz tréfa volt. Minden porcikámmal, Romához vagyok kötve. Nem élhetek az Örök Város falain kívül. Ott születtem és ott akarok meghalni.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Csütörtök, 1929 augusztus 15. Az Uj Kelet... (Cluj-Kolozsvar) tudósítójától... (Bécs, aug. 14.) Die Börse... Orosz... A sárga... Páris, aug. 14. jelent, hogy... SIPOS

Az új vámtarifa kezelési költségei katasztrófálisan megrágítják a külföldről importált könyveket

Akcióra készülnek az erdélyi könyvkereskedők

(Cluj-Kolozsvár, aug. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A könyvkereskedők körében nagy elégedetlenség uralkodik az új vámtarifával szemben, amely a könyvek behozatalát csaknem száz százalékkal megrágítja. Nem a könyvek tulajdonképeni vámilletkeit emeli az új vámtarifa, hanem a behozott könyvek ellenőrzését szigorítja meg oly módon, hogy az ellenőrzés kezelési költségei egy-egy két kilogramos könyvesomagnál körülbelül 250 lejt tesznek ki. Eddig a könyvek a 10-es számú modell alapján szabadon voltak importálhatók, ha csak nem vászonba, vagy bőrbe kötött művekről volt szó. Az utóbbiak a megfelelő vámrendelkezések alá estek, míg a fűzött könyvek teljesen szabadon voltak behozhatók.

Az új vámtarifa rendelkezései értelmében azonban minden küldemény felnyitandó és úgy a mű maga, mint kötése ellenőrizendő. A könyvkereskedők kereszkötésben hozták a könyvek nagyrészét, ami a gyors küldést lehetővé tette. Minthogy azonban a kereszkötés alatt jövő küldemény két kilogrammal súlyosabb nem lehet. Legjobb esetben 2-3 közepes nagyságú könyv helyezhető el hasonló küldeményben, amelynek felnyitásiért és ellenőrzéséért az új vámtarifa értelmében fizetendő 250 lejt a könyvkereskedő kénytelen az egyes könyvekre szótiszáni. Könnyen megtörténhetik az, hogy ez a kezelési költség a duplájára emeli a könyv árát. Az erdélyi könyvkereskedők elhatározták, hogy erőteljes akciót indítanak a pénzügyi és a kultuszminisztériumoknál, hogy a könyveknek ezt a katasztrófális mérvű drágulását megakadályozzák. Pontos kimutatást készítettek arról, hogy az a könyv, amely Németországban 40 lejbe kerül, 70 lejre drágul az új vámtarifa értelmében, a nagyobb könyvek és lexikonok például egymaguk kénytelenek a 250 lejes kezelési költséget elviselni.

A temesvári könyvkereskedők már el is jártak az ottani vámhivatalnál, ahol azt a tanácsot kapták, hogy együttes kérvényt terjesszenek be egy a vámhivatalhoz, mint a pénzügyminisztériumhoz. Liasoló lépésre készülnek a kolozsvári könyvkereskedők is.

Ausztria csak Csehszlovákia és Németország után akarja megkötni Romániával a kereskedelmi szerződést

Az új vámtarifa kedvező lehetőséget nyújt az osztrák-román kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésére

(Bécs, aug. 14. Az Uj Kelet tud.) A „Die Börse” című közgazdasági szaklap hosszabb cikkben foglalkozik az Ausztria és Románia közötti kereskedelmi kapcsolatokkal. Mindenekelőtt is megállapítja a „Die Börse”, hogy Románia Ausztria külkereskedelme szempontjából a hatodik helyen áll. Ausztria 147 millió schilling értékű árut importál Romániából, petroleumot, marhahát, disznót és gabonaféléket és 131 millió schilling értékben exportál Romániának textil, vas és kauszok-áru, gépeket, papírt és automóbilt. Az osztrák-román kereskedelmi összeköttetések kifejtését eddig részint egy kereskedelmi szerződés hiánya, részint pedig a régi vámtarifa prohibítv intézkedései akadályozták, amelyek általában az ár értékének 80 százalékát tették ki. Az új vámtarifában ezek az illetékek

ejtűnnek és lehetőségei adnak arra, hogy mezőgazdasági gépeket, feldolgozott bőrt, selyemárut, papirost és elektro-mechanikai gépeket exportáljon Ausztria Romániába. De talán még ennél is fontosabb az, hogy az új vámtarifa megnyitja az utat egy osztrák-román kereskedelmi szerződés felé. A Börse szerint Románia pénzügyi helyzetének javulása és a jobb gazdálkodás, ami most az országban folyik, a magángazdaság megerősítését fogja eredményezni, amire annál is inkább szükség volt, mert a román kereskedők fizetéseketelensége ugyancsak utjában állott az osztrák-román gazdasági relációknak. A kereskedelmi szerződés létrehozatala irányában már megtörténtek az első lépések. Midőn Madgearu iparügyi miniszter áprilisban Bécsben járt, kontaktusba lépett az

osztrák kereskedelmi miniszterrel és megvetette a megegyezés alapjait. A Börse felemlíti, hogy az osztrák kormány kérte a vámtarifának olyértelmi módosítását, hogy az az osztrák ipari termékek Romániába való exportálását megkönnyítse. Osztrák ipari körök azonban azon a véleményen vannak, hogy az osztrák-román kereskedelmi szerződést Románia Németországgal és Csehszlovákiával kötött hasonló megegyezései előzzék meg, hogy Ausztria is megkapja a két államnak nyújtott előnyöket. Mindenesetre a kereskedelmi szerződés megkötése 1930. március elsőjén túl nem halasztható, mert ez az a dátum, ameddig a vámtarifa-törvény értelmében a kereskedelmi szerződések a redukált illetékek alapján megkötethetők.

Oroszország tiltakozik Kína által támogatott irreguláris csapatok határsértései ellen

A sárga cseka rémuralma Kinában. Rablóvezér, aki szereti a hitvitákat. Anarchia Kína egyes tartományaiban. Felrobbantottak egy tehervonatot a banditák.

Páris, aug. 14. A moszkvai Tass iroda közli, hogy a keletkínai vasuti konfliktus kiéleződése óta számos esetben előfordult, hogy kínai területen élő fehérorosz bandák megtámadták a szovjet önkénteseket és a békés városok lakosságát. A fehérorosz terékenység az utóbbi napokban fokozódott, s a szovjetnek most is néhány halottja van az incidensek miatt. A fehérorosz bandák legutóbb már nem elégsznek meg azzal, hogy a határ közeléből lövöldözzenek, hanem

ahol ennek szerét tehetik, átlopják a határt és sanyargatják a lakosságot. Az akciót a kínaiak támogatják. A határmenti orosz parancsnokságokhoz most újabb utasítások mentek, amelyek feltétlenül megakadályozzandónak jelzik ezeket az irreguláris csapatoktól eredő határsértéseket. A csapatparancsnokok szigorú parancsokat adtak ki a fehérorosz akciók megállítására. (Newyork, augusztus 14. — A New York Herald sanghaji tudósítója hasá-

bokat közöl arról az anarchiáról, amely Kína egyes tartományaiban uralkodik. Egyes városokat, sőt vidékeket rablóbandák tartanak kezükben. Több város lakosságát teljesen lemészárolták a kegyetlen banditák, akik végig harácsolják az egyes tartományokat. A leghírhedtebb közöttük a kommunista Csü Mau rablóbandája, amelynek tagjai a Sárga Cseka a kínai kommunista szervezet sorából kerülnek ki. A napokban a rablóvezér egy katolikus missziót ejtett fogságba.

Ugy mint eddig — úgy ezután is — Clujon
a Sipos harisnya
 marad a vezető márka, mert kizárólag jó árut olcsó árban
 csak Sipos ad.
 Mutatóba közöljük, hogy egy pár női selyemharisnyát
 hatvanhárom leiert árusít
 és hogy egy pár ugyancsak hibátlan férfi zoknit selymes kivitelben
 harminckilenc leiert hoz forgalomba
 SIPOS rövid- és kötöttáru üzlete Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. szám.

Szenzációs maradék-vásár

- 1 maradék crepp ruhára 3 méter **Lei 87**
- 1 maradék szerb vászon 3 1/2 méter **Lei 99.**
- 1 maradék mintás crepp 3 méter **Lei 107.**
- 1 maradék Cosmanos delain 3 méter **Lei 109.**
- 1 maradék Cosmanos delain 3 méter **Lei 117.**
- 1 maradék mintás francia grenadin 3 méter **Lei 195.**
- 1 maradék férfi-ingre sephir 3 méter **Lei 117.**
- 1 maradék férfi-ingre ang.frensch 3 méter **Lei 126.**
- 1 méter opalin fehérneműre minden színben **Lei 29.**
- 1 méter fehérnemű vászon **Lei 29.**



A misszió tagjait — a szokásával ellentétben — nem végeztette ki, csupán azért, mert nagyon szereti a hitvitákat. A rablóvezér naponta keresi fel a misszionáriusokat, akiket órákig tartó vitákat rendez teológiai kérdésekről. A nankingi kormány erőlyes rendszabályokra határozta el magát, a tömegesen elszaporodó rablóbandák kipurzítására.
 Londonból jelentik: A keletkínai vasuton ismeretlen tettesek felrobbantottak egy tehervonatot, a másik vonat elő pedig felszedték a sineket. További részletek hiányoznak.

ítés!
 ben, a főváros
 ban a
 enetia"
 rescu 12. szám.
 gótt. — Bejárat
 ctoriein.
 ezésü szobával,
 nden szobában
 if, fürdő és tele-
 rendelkezősere-
 ak. Utazó urak
 batot élveznek
 lettel
 da" vezetősége
 tulajdonos.
 z utolsó pillanatig
 ia, mint ahogyan
 pítványához illik
 em, az előkelő ho-
 — de erre a kér-
 at — kérdem.
 tem — válaszolja
 onatkozó könyvem
 nem régen készült
 első rész az espe-
 el, míg a második
 zieleiteiről szól.
 pillanatra sem jü-
 y. Finom mészé-
 hannaq elé a vé-
 em tudok szaba-
 hogy ez a vidám
 hanem mesterkélt
 n először Nobilité,
 n, hogy rövid idő
 eljett öregednie,
 sz szőlak vegyül-
 Arisztokratikusan
 vel néha idégesen
 renkor eltűnik ar-
 szen fardj kifeje-
 tvált arc.
 es zokkenőkkel
 yelmos uram?
 ves gesztussal
 lkozni akarok.
 részletes progr-
 mondhatok, hogy
 égeznék, mely hasz
 iségnek.
 van az olaz kor-
 il érinti, ami tüd
 a:
 re nem válaszo-
 magyar bajtó és
 en féltő gonddal
 táia utját.
 ámondhatatlanul
 amelynek jelével
 en élmény volt
 szzag fölött való
 ar közönség óvá-
 utunkat. „Ejjen
 hozzánk, mi em
 eszképpen azt ne
 a! — Ha jól em-
 t történt.
 dést kookázatok
 rből, mely be-
 a hegyek köz-
 mete akar lenni!
 Rómához va-
 k az Örök Vá-
 ülettem és ott
 Kelet"-bón

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátzsegi Ernő Str. Lipszani 91.
Az Új Kelet cikkeinek utánnya má át csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— A svéd gyufatrószát a kormány rendelkezésére letétbe helyezte a 25 millió dollárt. Bukarestből jelentik: A Cassa Autonoma értesítést kapott, hogy a svéd gyufatrószát a román kormány rendelkezésére 25 millió dollárt helyezett letétbe. Ez az összeg az állam hitelezőinek fizetésére szolgál és egyben megkezdődött a beruházási munkálatok.

— Az idegenrevizus alkalmából több bukaresti vállalat igazgatóját kutasították. Bukarestből jelentik: A bukaresti sziguranca az idegenek ellenőrzéséről szóló törvény és a végrehajtási rendszár alapján több, a fővárosban tartózkodó külföldi állampolgárral közölte, hogy legkésőbb szeptember 4-ig távoznia kell az országból. A kutasítottak között van több külföldi nagyobb vállalatnak képviselője, valamint egy bankigazgató. Az erdekelték elhatározták, hogy a kormányhoz fordulnak intervenszióért.

— Vakság elől a halálba. Bécsből jelentik: Dr. Adolf Turteltaub, Bécs második kerületének egyik legkeresettebb ügyvéd tegnap a Dunába vetette magát és meghalt. A szerencsétlen ember az utóbbi években szemfájásban szenvedett. Egy egyetemi tanár barátja jelezte, hogy megmondotta neki, hogy már csak hónapok kérdése, hogy teljesen megvakuljon. Dr. Turteltaub, aki a legboldogabb család-életet élte és sóha nem említette életműködését, iróddjában levelet írt, összes értékpapírjait és egyéb értékeit, pénzt, sőt aprópénzt is az asztalon hagyta borítékban, amit feleségéhez címzett. A leveleiben megírta, hogy nincs semmi értelme a további életnek és érzékeny bucsút vett a levélben családjától. Amikor az asszony a strandról hazajött, az asztalon találta a levelet. Azonnal telefonált a rendőrségre, de már késő volt. A rendőrség megállapította, hogy Aspern mellett az ügyvéd belevetette magát a Dunába és megfulladt. Holttestét kihalászták és eltemették.

— Tizennégy esendőrtisztet nyugdíjba menesztettek. Bukarestből jelentik: A esendőrségi törvény végrehajtása folyamán a belügy-, illetve a hadügyminisztérium két esendőrtisztet és tizenkét őrnagyot nyugdíjba menesztett azzal az indoklással, hogy számfelíttek és szolgálata alkalmatlanok. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban a Viitorul óles támadást intéz a kormány ellen, azt állítván, hogy mind a tizennégy esendőrtisztet regáti és azért nyilvánították őket a belügyminisztérium szolgálata alkalmatlannak, hogy a esendőrség vezető posztjain az erdélyi esendőrtiszteket helyezhesse el.

— Eljegyzés. Samuel Irénkét, Simleu-Silvaniei eljegyezte Legmann Jakab gyógyszerész Huedin. Minden külön értesítés helyett.

— Értesítés! Nemes Szabinné, szül. Kenda Emma, a Katona-sütőde I. számú fiókjának (Unió-ucca 25. sz.) eddigi kiarusítóje cégünk kötelekéből végleg kilépett. Nevezetnől Katona-féle sőtémények nem kaphatók, tőle minden üzleti megbízást megvontunk. Ellenben szives vérvőnkét tisztelettel értesítjük, hogy a Katona-sütőde I. számú fiókját az Unió-ucca 20. szám, Bánffy-palotába, helyeztük át, hol f. hó 15-től a nagyérdemű közönség rendelkezésére állunk és szives pártfogását továbbra is tisztelettel kérjük.

Budapestre
vizum nélkül, féláron utazhat augusztus 19-ig, vissza augusztus 25-ig. Jegyeket a Mezei-féle menetjegyirodában Cluj, (Kolozsvár) Főter 1. sz. alatt válthat.

Kaufmann Oszkár kapja meg a romániai osztálysorsjáték koncesszióját

(Bucuresti-Bukarest, aug. 14. Az Új Kelet tudósítójától). A kormány ismeretesen elhatározta, hogy az új szorsjátékot, amelynek terve már esztendő óta vajudik, anélkül, hogy megoldást nyert volna. A koncesszióért hatalmas harc indult meg pénzintézetek, ad-hoc vállalkozások és magánosok között egyaránt és ez a harc annál is inkább érthető volt, mert a sorsjáték egyike volt az ország ki nem aknázott tekintélyes kereseti lehetőséginek.

Bukaresti híradás szerint a kormány elhatározta, hogy a sorsjátékkoncessziót Kaufmann Oszkár bankárnak, a Hitelezőintézet vezérigazgatójának adja ki. Kaufmann jelentős szerepet vitt az új kormány alatt a kölcsöntárgyalásokban és a román pénzügyi életnek egyik legmarkánsabb egyénisége, aki néhány héttel ezelőtt Mária királynét és az egész jugoszláv királyi családot vendégül látta a Tirolban levő páratlan szép villájában.

A pénteki minisztertanács dönt a lupényi szankciók ügyében

Az összes jelentések Rozvan prefektus bűnösségére konkludálnak

(Bucuresti-Bukarest, aug. 14. Az Új Kelet tud.) Ma délután 5 órakor minisztertanács volt Maniu elnökletével. Madgearu ipar- és kereskedelmügyi miniszter beszámolt lengyelországi tanácskozásáról, majd Pan Halippa közmuvelőügyi miniszter ismertette az uttörvény alkalmazására vonatkozó terveit és a közmuvelőügyi minisztérium keretében felállítandó autonóm pénztár szabályzatát.

határozni. Kiszivárgott hírek szerint Raducanu munkaügyi miniszter külön jelentést terjesztett be a lupényi ügyben. A lapok értesülése szerint valamennyi jelentés Rozvan prefektust teszi felelőssé, sőt a sziguranca jelentése rámutat arra, hogy a kellő időben figyelmessé tették a hatóságokat a túlfeszített hangulatra, de Rozvan prefektus nem vette figyelembe a figyelmeztetést.

A minisztertanács ezután a lupényi eseményekkel foglalkozott. Maniu miniszterelnök átvette a kiküldött vizsgáló bizottság betérjesztett jelentését, valamint a vizsgálati dossziéját is és azt személyesen tanulmányozni fogja, úgy hogy a pénteken tartandó újabb minisztertanács fog csak ebben a kérdésben

határozni. Lunan igazságügyminiszter külön vizsgálatot rendelt el, amelynek levezetésére a temesvári főügyészt küldte ki. Fluera szociálista képviselő holnap Bükarestbe érkezik és jelentést tesz a miniszterelnöknek a szociálista párt által lefojlytatott vizsgálatról.

— A cseh diákszövetség hivatalos kiküldöttjei megérkeztek a budapesti konferenciára. Budapestről jelentik: A cseh diákszövetség hivatalos kiküldöttjei tegnap reggel megérkeztek a nemzetközi diákszövetség kongresszusára a észak-szék után rögtön részt vettek maguknak a kongresszusi munkából. A cseh delegáció negyven diákból áll.


utazóját. Bouglas üzleti körútján több mint százezer lejt inkasszált s amikor a vonatba felszállt, zsebmetszők kilopták a pénzt a zsebéből. Efeletti elkeseredésében főbejötöte magát. Egyedül ült egy fülkében és a revolverdögrejt senki sem hallotta. Csak akkor vették észre az öngyilkosságot, amikor a vonat befutott a galaci állomásra.

— Hűvös, esős időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változóan felhős és aránylag hűvös időjárás várható, helyenkint még kisebb esőkkel későbbi hőmérsékletemelkedéssel. A hőmérséklet ma délben Budapesten 23 fok Celsius.

Kezves Böske!
Akarsz pénzt megtakarítani?

— Aldott állapotban lévő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviseelői a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Vásárolj harisnyát csak a következő védjeggyel.



— Ma szünetelnek a hivatalok. A kolozsvári rendőrprefektus telefonon közölte velünk, hogy ma, augusztus 15-én a hivatalok szünetet tartanak.

Ezek a legtartósabbak.

— Ellopták a pénzt — öngyilkos lett Galacból jelentik: A buzau-galaci személyvonat egyik vagonjában tegnap este holtan találták Bouglas kereskedelmi ügynököt, egyik bukaresti nagy cég

csak jobb üzletekben kaphatók.

MAGYAR SZINHAZ
Ma kezdik vetíteni a Magyar Színházban a

Rablólovag

című grandiózus filmjoudságot. Bíró Lajosnak, az Elsodort ember, Hotel Imperial, Sarga lilom szerzőjének legújabb remekét! Főszerepekben: **Putty Lia, Joseph Schildkraut.** — Amerika és Európa filmsodáját! Előadás minden nap 4, félhét és 9 órakor.

— Véglegesen feloszlatták az egységes szakszervezeteket. Bukarestből jelentik: A semmitűzők III. és IV. szekciói tegnap döntöttek abban a felebbezésben, amelyet az egységes szakszervezetek ügyvédjei nyújtottak be a törvényes döntése ellen, a szakszervezetek feloszlására vonatkozóan. A felebbezés azt akarta bizonyítani, hogy az elsőfoku bíróságok határozataikat a törvényes formák be nem tartása nélkül hozták meg és nem indokolták a feloszlást. A semmitűzők egyesített tanácsa a felebbezést elutasította és ezzel az egységes szakszervezeteket véglegesen feloszlatta.

— Elitölték Waldeck Rousseau feldzadt matrózait. Párisból jelentik: A Japán felé haladó Waldeck Rousseau nevű francia cirkáló fedélzetén matrózok zádás tört ki. A matrózok ugyanis a rossz táplálkozás következtében trópusi járványba estek, rövid néhány nap alatt tizenkilenc ember halt meg közülük. Erre az elkeseredett legénység felázadt. A fedélzetet lejártszódo véres ütközet során sikerült elfogni a lázadókat, miután tizenhárom a közelharoban estek. A haditörvényeszek az életben maradt letartóztatottakat hét hónaplól három évig terjedő büntetéssel sújtotta.

— Az angol kormány előkészíti az alkoholtilalmat. Londonból jelentik: Az angol kormány az alkoholtilalom kérdésének tanulmányozására busz tagu bizottságot küld ki. A bizottságban részt vesznek az antialkoholisták és itajmérok egyaránt.

— Lezuhant Japánban egy bombavető repülőgép. Tokióból jelentik: A Tosikavai repülőter elhagyásakor egy bombavető repülőgép lezuhant. Nyolc utas halálra zuzta magát.

— Poincaré elhagyta a kórházat. Párisból jelentik: Poincaré elhagyta a kórházat s a napokban elutazik vidéki birtokára. A második műtétet az orvosok szeptember első felében fogják végrehajtani.

— A svéd király meghívta Eckenert. Friedrichshafenből jelentik: A svéd főkonzul annak a reményének adott kifejezést, hogy Eckener kapitány, a Graf Zeppelin vezető kapitánya, léghajón el látogat Svédországba, ahova a svéd király őt meghívta.

— Jugoszláviában is nagy viharok vannak. Zágrábból jelentik: Egész Jugoszlávia területéről nagy viharokat és felhőszakadást jelentenek. A Karisztokban megakadt a vasuti forgalom a zágráb-fiumei vonalon, mert a felhőszakadás hatalmas sziklákat görgetett a pályatestre.

Láb-, kéz-, hónaljizzadás
ellen
PODOL.
Hatása biztos, üdít, frissít, a bőrt puhantartja.

Mégis legjobb a „MIRA” légyfogó.

— Csehszlovákiában lesz a kisantant legközelebbi konferenciája. Prágából jelentik: A kisantant legközelebbi konferenciája Csehszlovákia területén lesz. Hely és pontos időpont még nincs megállapítva.

קאנקור
דיע בלאשער אוים ארטה, נעמינדע זוכט פער זאמארט איינען שמש משנה אונד גנב-טיט קליינע פאמיליע יר"ש מרבים — נעמד בעיה בעפארצונג — נעדאלט 3000 י"ע פער מאנאט. נאמור וואדונג אונד נעבען איימענט.
2. איין זונערמאן (בחור) אלס דירק מלמד אונד קומט אפאנגער אונטערריכטען. נעדאלט 2000 י"ע פער מאנאט. וואנדער קאסט.
רעפלקטאנטען האבען אידרע אפערמע אן אונטערפערטען פארשטאנד אינצונענדען בערופענען ווערדען דייע שפענען רעמורני מ
Nadler Benjamin
bitk. elnök. Blak.

Rád
Idő:
Csütörtök, 10. széd a hely 12: Pontos Utána: A alakul zen működik: C énekes. 15.3 16: Rádió S tos időjel Györi Laka nekaranak novellá. 18. hangszerke közí vizip sport- és Hangjáték- félórás kün zés időjárá lonzenekará A bécsi Sy Esti hangv. Belgrád: 2 részletek. — ból. — E est, hege nel. Poz seny. 22.20. Rádió-zen hangversen furt. 20.15. Lebens' e. katonazene verseny. K verseny. 20. Josif Jo kó. 20.30. Hangjáték: 20.30: Oper retteladás. 21.35: Ének Katonazene adás. — T ból. — Tou Varsó: 20.30
Péntek, a A rádió há időjárásjele zenekar ha celeration — dében, est Kálmán: C Grieg: Ero rek. 13. Pó Hírek, élé rendszerű zso felovas vat törtéme időjárás-és Szegedi Ist A köteltán szerző. 17.4 ezred zenei golparkból. zeneügyi ig sportinduló ringó. 3. Be nyító. 4. C sarc" című Szerehmi fa ság. 6. St. báró"ból. xilofonszól németnyelv Büchern". tagjaiból a 1. Mendels megnyitó. Móric — s sunov: Kel előides — Rimeki-Kor 6. Zsolt: S tikus scher időjelzés, h Magyar hangv. Bé Meincidbaa dása a Stu verseny. B Mozart Po Négykezes bert. Moza nézberg. 2 A varsói f

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Csütörtök, aug. 15. Budapest: 9: Uj-színház. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia-templomból. 12: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. Közreműködik: Christo Zlatoff bolgár operabéna. 15:30: Vörös Károlyné meséi. 16: Rádió Szabad Egyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17:20: Györi Lakatos Toni és Misi cigányzenekarának versenye. 18:25: Vitéz Miklós novellái. 18:55: Hangverseny különleges hangszereken. 19:35: A hatos nemzetközi vízpoló torna eredmények. Majd sport- és lövészversenyeredmények. 20: Hangjáték-előadás a Studióból. 21: Másfélórás könnyű zene. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, majd Bauer szalonzenekarának hangv. — Bécs: 22:5: A bécsi Symphonieorchester hangv. 22: Esti hangv. Operett-részletek, tangók. — Belgrád: 22:20: Rádió-kvartett, operarészletek. — Berlin: 20: Közv. a Studióból. — Bern: 20:30 Magyar—olasz est, hegedűszó: Künschner Emanuel. Pozsony: 20: Zenekari hangverseny. 22:20: Katonazene. Breslau, 21:15. Rádiózene. Brinn. 19. Fuvózenekari hangverseny. 22:20. Katonazene. Frankfurt. 20:15. Knut Hamsun: „Spiel des Lebens” c. színművének közv. utána katonazene. Hamburg, 20 Wagner hangverseny. Katowice, 21:30. Eödi hangverseny. 22:45. Táncczene. Königsberg. 20. Josif Joachim-émlékünnepély. Krakó. 20:30. Esti hangverseny. Lipcse. 21. Hangjáték: Der Erfinder. — Milanó: 20:30. Operaközp. — Nápoly: 20: Operett-előadás. — Prága: 20: Esti hangv. 21:25: Enek és zongorahangv. 22:20: Katonazene. — Róma: 21: Operett-előadás. — Torino: 20:30: Közv. Milanóból. — Toulouse: 21: Operarészletek. — Varsó: 20:30: Filharmonikus hangv.

Péntek, augusztus 16. Budapest. 9.15. A rádió háziórójának hangversenye. 12. Időjárásjelentés. 12.05. Mandits-szalón-zenekar hangversenye. 1. Strauss: Acceleration — keringő. 2. Suppé: Reggeli, délben, este Wienben — megnyitó. 3. Kálmán: Cigányprímás — egyveleg. 4. Grieg: Erotikus. 5. Szeretlek. 12.25. Hírek. 13. Pontos időjárásjelentés. 14.30. Hírek, élelmiszerárak. 15.45. Fulton-rendszerű képátvitel. 16.20. Lajtha Rezso felolvasása: „Az öltözködés és a divat történelme”. 16.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírv. 17.15. Szegei István novellái: 1. Denevér. 2. A kétlétlancos öröksége. Felolvassa a szerző. 17.45. A m. kir. 1. honvédegyalogezred zenekarának hangversenye az Angolparkból. Vezényli: Fricsay Richard zeneiügyi igazgató. 1. Barna: „Göl” — sportinduló. 2. Waldteufel: Spnyol keringő. 3. Beethoven: Leonora- (III) megnyitó. 4. Gounod: Abránd „A zamorai sár” című operából. 5. Kreisler: a) Szerelmi fájdalom; b) Szerelmi boldogság. 6. Strauss: Részletek a „Cigánybáró”-ból. 7. Peter: Valse caprice — xilofonszó. 19.15. Dr. Hans Götting németnyelvű felolvasása: „Aus meinen Büchern”. 20.10. A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. 1. Mendelssohn: Die schöne Melusine — megnyitó. 2. Kazacsay Tibor: Max és Moric — szimfonikus burleszk. 3. Glasunov: Keleti rapszódia. 4. Franck: Les élodes — szimfonikus költemény. 5. Rimski-Korsakov: Capriccio espagnole. 6. Zsolt: Satyr és Dryadok — fantasztikus scherzo. Utána kb. 21.45. Pontos időjelzés, hírek és időjárásjelentés. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangv. Bécs. 20. Anzengruber: Der Meiseldbauer c. népszínművének előadása a Studióból. Utána este jazzhangverseny. Belgrád. 21.50. Rádió kvartett. Mozart Puccini műveiből. Berlin. 21.15. Négykezes zongorahangverseny. Schubert, Mozart, Strawinsky műveiből. Königsberg. 22.10. Táncczene. Krakko. 20.30. A varsói Filharmonikusok hangversenye.

Lipcse-Drezda. 20. Ballada-est, ének és zene. Chopin, Dvorák, Karl Löwa stb. műveiből. Milanó. 20.30. Szimfonikus hangverseny. Bern. 20.30. Vidám-est; vidám zene, paródiák, szkeccsek és rögtönzések. 21.25. Zenekari hangverseny. Pozsony. 19. Hangjáték közvetítés Prahából. 21. Enek- és fuvóhangverseny. 22.20. Kávéházi zene. Breslau. 20.15. népszerű hangverseny, katonai fuvó zene. Brinn. 21. Katona zene. 22.20. Kávéházi zene. Bruxelles. 17. Zenekari hangverseny. Hamburg. 21. Ariák vig-

operákból. 22. Aktualitások, hírek, sport események. 22.15. Hangverseny. Katowic. 20.30. Hangverseny. Kassa. 19. Közvetítés Prágából. 21. Katonazene. 22.20. Kávéházi zene. Köln. 20. Esti hangverseny. Nápoly. 20.30. Mascagni: „Amice Fritz” c. operájának közv. Prága. 21. Katonazene. Riga. 22.30. Táncczene. Torino. 20.30. Közv. Milanóból. Toulouse. 21. Hangverseny. Berlicz, Strauss, stb. műveiből. Varsó. 20.30. Filharmonikus hangverseny. Csajkovszky, Berlicz stb. műveiből.

tézet főleg jelzáloghitelekkel fog foglalkozni. Karger dr. beutazta Erdély és Bánát német vidékeit, hogy itt a sváboknál és szászoknál már működő szövetkezeteket tanulmányozza és ennek alapján tegyen előterjesztést az új bank megszerzésére.

SZÍNHÁZ—MŰVÉSZET

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön 4. felhét és 9 órakor rekord műsor: 1. A rablólovag. (A film művészet világcsodája. Irta Biro Lajos, az Elsődort ember. Hotel Imperial, Sárga Liliom szerzője. Főszereplők: Putty Lia, Schildkraut. II. Három csésze tea. (7 felvonásos amerikai vígjáték-újonság. A Metro-filmgyár remeke. Kettős műsor!)

Pénteken 4. felhét és 9 órakor: 1. Rablólovag. (A film művészet világcsodája. Irta Biro Lajos, Főszereplők: Putty Lia, Schildkraut. II. Három csésze tea. (7 felvonásos amerikai vígjáték-újonság. A Metro-filmgyár remeke. Kettős műsor!)

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: Az amszterdami zsidóbusz. Dráma. Főszereplők: Werner Krausz, Diomira Jacobini, Harry Hardt. E műsor keretében lesz bemutatva Manu miniszterelnök édesanyjának temetése Badacsonyan.

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Az amszterdami zsidóbusz. Dráma. Főszereplők: Werner Krausz, Diomira Jacobini, Harry Hardt. E műsor keretében lesz bemutatva Manu miniszterelnök édesanyjának temetése Badacsonyan és a Cultur Liga kongresszusáról felvett filmfelvételek.

Szombat 5, 7 és 9 órakor: Premier! Amor hajója. Szerelmi történet 7 felvonásban. Főszereplők: George O'Brien és Liuse Moran.

GRAND

nyári mozgó műsora, városkóza udvarán

Csütörtök, péntek, szombaton és vasárnap este 9 órakor: Premier. Riff és Raff (Amerika Patt és Pattachonjai) mint léghajósok. (Wings paródia). Főszereplők: Wallace Beery és Raymond Falenguet kacsagás. Ezenkívül még 2 drb. elsőrangú kísérő műsor. Előadás alatt is lehet dohányozni.

SPORT

A futball népszerűsége. Jó futballesapatot hozott vendégül a szövetség és hamarosan kiderült, hogy jó üzletet csinált. A vasárnapi mérkőzésre ráfizetett ugyan 17 lejt, kedden azonban már maradt pár ezer lejt a pályabizottságnak, még az egyleteknek is jutott — hétköznap dacára. Mindehhez csak a tanulságot kívánjuk levonni: a közönség szereti a futballt és ha sportot és jó sportot kap, akkor nem sajnálja a pénzt és az időt. Hogy ez így van, a vasárnapi Dévai Granicsárok—Haggibbor mérkőzés is hivatva lesz bizonyítani. Közismert, hogy a dévaiak az ország egyik legjobb együttese. stílusos, szép futballt játszanak, jobbak mint akármelyik közepes proficsapat. — máris hatalmas érdeklődés mutatkozik a vasárnapi játék iránt. Fokozni fogja ezt, hogy a Haggibbor méltó ellenfelet kíván lenni a vendégesapatnak, így játszani fog csapatában több régi, kitűnő játékos, mint Klein Józsa, Mózes, Hamlet stb. A rendező egylet igen olcsó helyarákat állapított meg, katonák pedig — a vendégek katonacsapat jellegére való tekintettel — csak 10 lejt fizetnek.

A Haggibbor uszokasztálya felkéri a klub ifjúsági uszóját, hogy a marosvásárhelyi kiküldetés megbeszélése végett ma este 9 órakor jelenjenek meg a klubhelyiségben.

A Haggibbor futballszaksztálya felhívja az összes játékosokat, hogy a vasárnapi mérkőzés megbeszélésére ma este 9 órakor tartandó értekezleten teljes számban megjelenjenek.

Közgazdaság

Az első termésjelentések nem igazolják a kormány optimizmusát

A Bánágban a tavalyinál 30 százalékkal rosszabb buza-termés volt. Lanyha a gabonapiac

(Cluj-Kolozsvár, aug. 14. Az Uj Kelet tudósítójától). Erdélyben még tart az új termés eséplése, a Bánátban azonban már kialakult az új termés alapján a gabonapiac képe. Pontos megállapítások szerint a Bánátban a buza-termés 20 százalékkal volt gyengébb a tavalyinál. A termés ennek ellenére is jó közepesnek mondható mert az elmúlt esztendőben rekordtermése volt a Bánátban. Az erdélyi termés képes még nem alakult ki, általában azonban az ezévi buza-termés elul marad a tavalyival szemben s hasonló hírek jönnek a régi királyságból is. Az új bpa ára 600 lej körül mozog az elmúlt év hasonló periódusában érvényben volt 720—730 lejes árrakkal szemben. Szakkörökben azonban a 600 lejes árat mélypontnak tekintik, amelyet a világ-

piaci helyzettel és manőverekkel magyaráznak, de amely a győnge buza-termés alapján nem túlzatosan indokolt.

Ezek az információk, amelyek az egyik legnagyobb kolozsvári malomüzemről származnak és amelyek közvetlen forrásból szerzett adatokon alapszanak, evidens ellenmondásban vannak azokkal az optimizmustól duzzadó becslésekkel, amelyeket a kormány, illetőleg a földmivelésügyi és pénzügyminisztérium statisztikai osztályai adtak ki a termésjelentésekről. Kukoricában nagyon jó, rozsban jó termés ígérkezik, azonban szakkörök telje sen túloztak tartják azt, hogy 350 ezer vagon exportálható gabonafeleslege lesz az országnak és a termés értékesítése körül is aggodalmak vannak.

A román—lengyel kereskedelmi tárgyalások a legjobb uton haladnak. Bukarestből jelentik: Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott a varsói tárgyalásokról. A miniszter szerint a lengyelek az egész vonalon teljes előzetesegyet mutattak, a tanácskozások rendkívül kedvező atmoszférában folynak, minden kijátás meg van ahhoz, hogy az összes kérdésekben teljes meg egyezésre fognak rövidesen vezetni és létrejön az első román—lengyel kereskedelmi konvenció.

Országos egyesületet alakítottak a hadirokkant tőzsdések. A hadirokkant dohánytőzsdés-tulajdonosok Izbanda név alatt országos egyesületet alakítottak Bukarest Székhellyel. Az egyesület ma arra kérte fel szerkesztőségünket, hívjuk fel lapunkban az országban lévő összes hadirokkant és hadiárva dohánytőzsdé, vagy állami, megyei és községi más koncessziótulajdonosokat, jelentsék be simüket az egyesület központjához, Bukarest, Palatul Ligii Culturale, Calea Plevnei 2. Erre a bejelentésre az egyesület azért hívja fel a hadirokkant koncessziótulajdonosokat, mert fontos közölnivalója van velük.

Uj bélyegilletéket állapítottak meg a marhalevelekre. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium körrendeletet intézet az összes megyei prefektusokhoz, amelyben a közigazgatási hatóságok tudomására hozza, hogy az új bélyegtervény alapján a marhalevelekre alkalmazandó bélyeg díja is megváltozott. Két éven aluli, ugynevezett aprómarhák után a bélyegilleték három lejt, a nagy marhák után hét lejt.

Az amerikai társulatok biztosítási összegeit valószínűleg Berlinből jelentik: Az amerikai biztosító társulatoknál biztosítottak hosszú küzdelmek után végre elérték, hogy az infláció előtt befizetett márkát teljes összegében elismerjék. Ebben a tekintetben ugyanis az a felfogás érvényesült, hogy az amerikai biztosító társulatok helyzetét nem a német vagyoni után kell megítélni, amelyek az infláció következtében erősen szenvedtek, hanem világvagyonuk szerint, amely tudvaleg emelkedett. A német vagyon pedig csak kicsiny töredéke az ő általános vagyonuknak. Ez a vívmány most arra indította a németeket, hogy a svájci társulatoknál is hasonlóképpen rendeztesenek az infláció előtti befizetések ügyei.

A Wagon-Lits elleni panaszok. Közölte az Uj Kelet, hogy a nemzetközi hálókocsi társulat belga igazgatósága ellen a francia részvényesek panaszt emeltek a marcsillei kereskedelmi törvényszéknél. A panaszosok ugyanis az 500 frankról szóló 4 százalékos kötelezvényeiket aranyban kívánják kifizettetni. A franciák tiltakoznak a belgák érvei ellen amely szerint a frank lemorzsolódása nekik is horribilis károkat okozott. Érdekes, hogy hasonló panaszokat tettek Amszterdamban, Londonban és Kairóban is a hálókocsi-társaság igazgatósága ellen, itt azonban a panaszosokat elutasították.

A mezőgazdasági központi hitelintézet. Bukarestből jelentik: A kormány a mezőgazdasági központi hitelintézet alapításával kapcsolatban meghívta a berlini Rententbank-Kreditanstalt egyik vezető emberét, dr. von Karger ügyvédet és Pegaud párisi bankárt, hogy Bukarestben a helyszínén vizsgálják meg a készülő bank feltételeit. Minthogy a pénzin-

Írói arcképek ingyen!

A világ legjobb élő íróinak arcképei és legújabb műveinek ismertetése. Hivatkozzék az UJ KELETRE és kérjen ingyen LEPAGE-tól, Cluj-Kvár.

augusztus 15.
atták az egysége
cresből jelentik:
IV. szekciói teg-
a felebbezésben,
szakszervezetek
be a törvényesek
zervezetek felosa-
A felebbezés azt
gy az elsőfoku bi-
a törvényes for-
sokül hozták meg
loszlatást. A sem-
nása a felebbe-
zel az egysége
egesen felosztata
k Rousseau fellá-
bl jelentik: A Ja-
eck Rousseau ne-
elzetén matrólá-
özök ugyanis a
tkteztében trópi-
rvid néhány nap-
r halt meg kövü-
ott legénység fel-
társzódó véres üt-
ogru a lázadókat,
közharoban el-
szék az életben
kat hét hónaptól
ntetessel sujtotta.
y előkészíti az
nból jelentik: Az
hóttalalom kérdé-
ra busz tagu bi-
izottságban részt
listák és itajmé-
an egy bombave-
jelentik: A To-
nagyásakor egy
szuhant. Nyolc
zát.
a kórházat. Pá-
rő elhagyta a
a elutazik vidéki
műtétet az orvo-
ben fogják vég-
ghivta Eckener.
ntik: A svéd fő-
yének adott kife-
kapitány, a Graf
nya. léghajón el-
ahova a svéd ki-
nagy viharok
ntik: Egész Ju-
gy viharokat ér-
ek. A Karsztok-
forgalom a zág-
ert a fejbőszaka-
görgetett a pá-
alijzzadás
D.L.
bőrt puhántartja.
obb a
égyfogyó.
ess a kisantant
ja. Prágából je-
tőzelebbi konfe-
területén lesz
még nincs meg-
דיע בלמשע
והם פער זאמא
מנה- שם זאמא
נמער בעית בוס
לוי פער מאמא
אוימענטע.
2. אין זוננערס
אנד דמוש אנמא
לוי פער בוס
רעפלקטאנטע
אן אומער פער
בערועענע ווער
ler Benjamin
k. elnök. Blak.

JAZOMIR

Egy hős pacifista története

Írta: ALEX SLANK

(33)

Már sok volt a megagításhoz, elvégre ha velük voltam, velük maradok, — mondottam — de Felbár nem így akarta ezt, úgy szeretne volna, ha én szívvel-lélekkel, minden habozás és skrupulus nélkül megyek velük: igaz fejtartás, vagyok.

Szerettem volna Radekkel újra beszélni, de erre aligha volt mód, minthogy meg az nap továbbutazott Bécsbe és bizonytalan volt, hogy mikor tér vissza.

Kicsit kalandos uton került Radék ur, az a százszázalékos bolsevik a lipótvárosi elegáns lakásba. A lakás ura, egy szövögyár igazgatója már a háború elején bevonult és nemsokára fogságba esett. Mint szakembert, egy orosz szövögyárban alkalmazták, itt összeköttetésbe jutott néhány munkással, az orosz földalatti propaganda meghitt embereivel. Ezek próbálták megagítani a saját ügyüknek a pesti zsidó gyárigazgatót nem is volt nehéz dolguk, mert valamikor proletár fiú volt ő is egy időben munkás és a maga emberiségéből és szorgalmából kiindulva fel magát. A hadifogoly orosz földön lelkes elvtárs lett. A bolsevikiek kiszemelték a magyarországi forradalom ipari diktátorává és a bolsevikiek ammisszióissai az ő lakását vették igénybe, ha Budapestre utaztak.

Nem szállhattak meg szállójában, a rendőrség akkor még az előkelő hotelekben is razzizált, a legbiztosabb buvóhely minden rebélis ember számára egy lipótvárosi ház volt. A forradalmárok értették a módját, hogy szívesen látott vendégek legyenek, munkáselvtársak segítségével három-négy határon csempészték át cukrot, fehér lisztet, csokoládét, cipőt és egyéb földi javakat, amikhez akkor a gazdagok sem jutottak könnyű szerrel.

Radék elvtárs megtartotta diszkrecióját — így mondta ezt Felbár — és nagyjában mindent rendbenlétőnek talált csak fokozottabb propaganda-munkára szarkalt és minthogy az összes hadviselőknél a bolsevik propagandát egyöntetűvé akarták tenni, ide is elhozták azt a rajzot, amit az egész világon terjesztettek. Minden nép valamelyik nagy költőjének két-három sorát kellett a kép alá helyezni és az én feladatam volt a kép szövegét és néhány hatásos röpcedulát elkészíteni, amit most már a városokban terjesztettek volna a polgárok között. Mindenkihez, akihez csak lehetett titokban el kellett juttatni ilyen rajzot és írást, a rajzokat magnagyobbítva plakátokon is ki kellett hozni minden feltünőbb helyen. Kalapácsot mutatott a rajz, mellette sarló. Erőteljes kéz fogta mind a kettőt, az ujjak összemorzsolásában fékezhetetlen harag és kemény dacosság látszott. Tehetséges piktor készítette.

Arany János sorait írtam alája: „Csillag esik földre, jött évek csodáknak.

Ihol én, ihol én, porólye világnak”. Mindjárt meg is szövegeztünk két keményhangú felhívást, amelyben figyelemreztettük minden dolgozót, hogy nagyon vigyázzanak és ellenőrizzék a választójogi blokkot, ezek az emberek eddigi munkásságukkal egyáltalában nem bizonyították be, hogy barátai a népek. Csak a nép hátán akarnak felkapaszkodni. A választójogi akármilyen széleskörű, még is csak parlamentet hoz össze, a parlament pedig nem alkalmas arra, hogy a dolgozók érdekeit kielégítse. Szovjetek kelljenek: szakmai tanácsok, ezeknek a kezébe kell adni a hatalmat.

Uj hang volt, ezt Magyarországon nem ismerték, én nem is tudtam volna megmagyarázni, de Felbár azonnal szövegezett melléje néhány magyarázó szót, világosan, tüzetesen megfogalmazott riedőt. Az oroszoktól való ház pincéjében már akkor egészen jól felszerelt nyomda állott, ide vittem le a kéziratokat. Nagyobb baj volt a rajzzal, hirtelen nem találtunk a litográfusok között megbízható embert. Bécsben kellett a rajzokat elkészíttetni.

A Szent Buzahintó szerkesztője vasorára hívott Budára, Albekker bécsi halászosárdájában. A jó bor a szép májusi est a Duna fölött együtt tartott bennünket.

Nem sokat beszélgettünk. Közös témánk volt, hogy a fene vinné már el ezt az egész komédiát. Milyen jó lenne tudni rajta, megcsinálni azt a hadikárpótlás és területnyereség nélküli békét, hogy jönne már vissza a régi jó idő, amikor nem kellett drukkolni, hogy bebrukoltatták a felmentett embereket.

Nagy elbusulással gondoltak ezek az emberek a régi jó időkre, amikor kedves kis duhajkodások voltak az éjszakában, jó ital után, vagy közben is. Az embernek szombatban délután eszébe jutott, hogy van egy szép kisfány Abbáziában, felült a vonatra és vasárnap már együtt parádézott a szép kisfányat. Számunkra az élet komfortját rombolta össze a háború. Milyen nehéz lesz ezt újra visszaszerezni!

Még éjfél után lejutottunk Pestre. Felnéztünk az írók és újságírók klubjába, csöndes bakkaratót játszottak a játékszobában, ezt néztük egy darabig. Inséges est volt, művészek és gyöngypénzü kereskedők, doktorok egymást fosztogatták.

Ehes, bárgyu szemekkel néztek felénk a leégettek, amikor beléptünk. Szerencsére egy sem volt közöttük, aki pumpoló viszonyban lett volna velünk. Ez pedig jó érzés. Az ember sakálók között van, éhség marcangolja a beleiket és valahogy mégis biztonságban tudja az ember magát a támadásaikkal szemben.

Impozáns, barna férfi kissé oldalra billent fejjel ül és unottan nézte a magas kibic-székről, ahol egymás idegét tépegették és egymás zsebeit forgatták ki a játékosok. Híres író volt, szűk beszédű, elomlóan szép ajkítások mestere. A rokokó és biedermeier Budának és Pestnek kobzosa: csipkefinomság és lehelletes gyöngöseség koszorúzták az írásait.

Eppen a bankra licitáltak. „Te Jazomir, nem lenne kedved, — szólt le hozzám, — nem akarsz beszélni a bankba? Beveszlek harmadosnak. Elek téged is”.

Elek a Szent Buzahintó szerkesztője volt.

Összeadtuk a pénzt. „Legfeljebb egyszer ujtok — mondotta — aztán vége. Nem akarok belemászni, nincs arra nekem pénzem.

A szemével beleegyezést intett. Szeretted a mondanivalóit hallható szavak nélkül elintézni.

Ujtásra nem került sor. A bank megduplázódott, megnégyszereződött, megnyolcszorozódott.

Elek odaszólt a bank felé: „Gyula!”

A kezével intett, hogy elég. Az intésben benne volt, hogy ettől a társaságtól többet egy sem lehet rabolni. Gyula összeseseperte a pénzt és ki jött az előcsarnokba osztzkodni.

„Most megyünk”.

Hozzánk csatlakozott egy boromissza ember, már éreztem, hogy a nyereség alapötésétől eluszik. Különösebb előérzésem azonban nem voltak.

Pedig válságos dolog lett ebből.

(Folyt. következik.)

Zsidó Ifjúsági könyvek:

- Oszkár bécsi zsidó mesél — 30 lejt
- Sas Irén: Kol-nidre — — — 30 „
- Bar-Kochba (Elbeszélések, versek, szindarabok gyűjteménye — — — — — 60 „

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában. (A pénz előzetes beiktatása esetén portómentes szállítás.)

A magyar regényirodalom legújabb remekei:

- Bibó Lajos: Anyám! A modern magyar társadalom nagy regénye. 2 kötet, művészi egészvázsonkötés — — — — — Lejt: 612.
- Földi Mihály: Az utolsó álarc. Ujszerű regény a színészvilágból. Finom egészvázsonkötés — — — — — Lejt: 313.
- Móricz Zsigmond: Az ágytakaró. Magyar zamatu történet. Izléses vázsonkötés — — — — — Lejt: 408.
- Szomorj Dezső: Térjtek meg végre hozzám. Különleges témák kis novelláiban. Szép egészvázsonkötés — — — — — Lejt: 245.
- Zilahy Lajos: Valamit visz a víz. Ragyogó meseszöveg, mesteri létekelemény. Csinos egészvázsonkötés — — — — — Lejt: 232.
- Babits Mihály: Halál fia! Regényes korrajz a magyar középosztályról. 695 oldal, díszes egészvázsonkötés — — — — — Lejt: 632.

Napjaink leghíresebb regényei:

- E. Diding: A világpók. Az arany és rádium regénye. Modern egészvázsonkötésben — — — — — Lejt: 232.
- Dos Passos: Nagyváros. New-York regénye, minden büne, minden gyönyör. Impozáns egészvázsonkötésben — — — — — Lejt: 398.
- Hutchinson: Az asszony, aki pénzt keres. A cím beszél. Elegáns egészvázsonkötésben — — — — — Lejt: 320.
- Blasco Ibanez: Mindenki asszonya. Regény korunk emésztő tüztéről: a hisztériáról. Szép egészvázsonkötésben — — — — — Lejt: 272.
- Mereskowskij: Leonardo Da Vinci. Egy rendkívüli művész regénye egy rendkívüli korban. 2 kötet, piros luxuszvázsonban — — — — — Lejt: 327.
- G. Da Verona: Cleo, divatszalon. Merőben ujszerű, forró szerelmi történet. Elegáns egészvázsonkötésben — — — — — Lejt: 245.
- Zilahy Lajos: Két fogoly. Forró szerelmi történet a nagy háborúból. 2 kötet, elsőrangú vázsonkötésben — — — — — Lejt: 544.

Kaphatók az UJ KELET könyvostályában.

Olcsósági könyv hullám

Az alábbi híres művek egy-egy kiadás megmaradt példányaiból valók s ezért rövid ideig (az új kiadás megjelenéséig) több mint 60%-os árengedménnyel szerezhetők be.

I. Regények és elbeszélések:

	Boltt ár	Leszállított ár
Carco: Kokain 162 oldal	180 L.	66 L.
Hugo: Izlandi Han 487 old.	400 „	120 „
König: Szent palota 312 old.	320 „	130 „
Lindberg: Viola 181 old.	180 „	66 „
Miklós: Madárka 152 old.	160 „	55 „
Négyek regénye 269 old.	280 „	90 „
Norris: Az örvény 433 old.	400 „	120 „
Rosny: A föld halála 245 old.	220 „	66 „
Löns: Ordas 207 old.	220 „	66 „
„ Két arc 291 old.	260 „	80 „
Busson: Szegény Dronte 382 old.	320 „	110 „
Baumann: Jób 367 old.	340 „	110 „
Strobl: Kisértetek 416 old.	320 „	110 „
Gerald: Ezüstlakodalom 190 old.	100 „	30 „
„ Robert és Marianne 192 old.	100 „	30 „
Goethe: Clavigo 84 old.	100 „	30 „
Szép E.: Magyar könyv 124 old.	80 „	40 „
„ Világ 64 old.	80 „	30 „
Elbeszélők tára 200 old.	100 „	35 „
Ebner-Eschenbach: Felbontatlanul	30 „	10 „
Lakatos: Pesti bábjáték 48 old.	30 „	10 „
Lermontov: A démon 56 old.	30 „	10 „

II. Ismeretterjesztő művek:

Ambrus: A kritkáról 101 old.	30 „	10 „
Sebestyén K.: Schakespeare 191 old.	30 „	10 „
Sealsfeld: A vén squatter 141 old.	130 „	10 „
Braun Soma: A népmese 205 old.	100 „	20 „
Grubb: Quakkerek vallása 165 old.	100 „	20 „
Kármán: Ethika 169 old.	140 „	25 „
Leidenfrost: Bevezetés az élettud. 121 old.	100 „	20 „
Zoványi: Felvilágosodás 186 old.	100 „	20 „
Havas: Értéktársa 82 old.	100 „	15 „
Nagy: Bevezetés a szociológiába 88 old.	100 „	20 „
Schmidt: Az ind filozófia 120 old.	800 „	20 „
Wells: A művészet fejlődése 279 old.	400 „	320 „
Zoványi: A reformáció Magyarorsz. 485 old.	00 „	135 „

III. Miniatűr könyvtár (Bibliofil kiadás):

Baudelaire: Romlás virágai	320 „	130 „
Emőd: Nótám, fttyóm, citerám	160 „	66 „
Flaubert: Három mese	160 „	66 „
Gautier: Kleopatra egy éjszakája	160 „	66 „
Gerald: Ezüstlakodalom	160 „	66 „
„ Robert és Marianne	160 „	66 „
Hoffmannstahl: Akárki	160 „	66 „
Kosztolányi: Szegény kis gyermek	160 „	66 „
„ Egy bus férfi panasza	160 „	66 „
„ A szerelem és halál játéka	160 „	66 „
Schoppenhauer: A szerelem metafizikája	160 „	66 „
Schakespeare: Szonettje	160 „	66 „
Szomorj Dezső: A selyemzsinór	160 „	66 „
Tolsztoj: Az első holttest	160 „	66 „
Wagner: Parsifal	160 „	66 „
Wlassics: Régi fiók	160 „	66 „
Zsolt Béla: Igaz könyv	160 „	66 „

300 lejtig a kiválasztott művek egy összegben fizetendők (vagy előfizetéssel vagy utánvételt és portóval). 300—500 lejtig két egyenlő részletben. 500 lejtig felüli megrendelésnél a vételár havi 150 lejes részletekben. Részletfizetésnél az első részlet és a portó a küldeményvel lesz utánvételezve. Megrendeléseit egy lapon az Uj Kelet könyvostályához kérjük beiktatni.